

Методологія та організація наукових досліджень у галузі міжнародних відносин

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Кредити та кількість годин: денна форма 5 ECTS; 150 годин: 24 лекційних, 14 практичних, 110 самостійна робота, 2 консультація; екзамен

Викладач (розробник)
Підрозділ та дата
затвердження
Мова навчання

Сидорук Тетяна Віталіївна
кафедра міжнародних відносин,
протокол № 1 від 27.08.2024
українська

I. Опис навчальної дисципліни

На сучасному етапі розвитку суспільства відбувається формування нового інформаційного укладу життя людини і її професійної діяльності. Особлива роль у цьому процесі відводиться вищій освіті, яка покликана вирішувати проблему підготовки майбутнього фахівця до життя і діяльності в абсолютно нових для нього умовах інформаційного світу. У Законі України "Про вищу освіту" передбачено, що наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність у вищих навчальних закладах є невід'ємною складовою освітньої діяльності і провадиться з метою інтеграції наукової, освітньої і виробничої діяльності в системі вищої освіти.

Успішне оволодіння здобувачами і молодими вченими як методико-методологічними принципами проведення дослідження, так і навичками наукової роботи допомагає їм у подальшому в ефективній професійній діяльності. Саме тому дисципліну "Методологія та організація наукових досліджень у галузі міжнародних відносин" включено до навчального плану підготовки аспірантів.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – набуття здобувачами теоретичних знань і практичних навичок щодо здійснення науково-дослідної роботи в сфері міжнародних відносин, у процесі якої вони уміли б правильно формулювати проблеми, розробляти й обґрунтовувати шляхи та методи їх ефективного вирішення. Опанування предметом дисципліни сприятиме правильній організації, успішному написанню та захисту дисертаційної роботи за фахом.

Завдання – формування сутнісних уявлень про міжнародні відносини як міждисциплінарну сферу наукових знань; опанування концептуально методологією наукового пізнання; з'ясування змісту та функціонального призначення загальнонаукових та конкретно-специфічних методів, принципів дослідження міжнародних явищ і процесів; набуття досвіду логічного викладу та правильного оформлення результатів наукових міжнародно-політичних досліджень і дисертаційних робіт.

Дисципліна спрямована на здобуття аспірантами низки важливих **загальних і спеціальних компетентностей**, зокрема:

ЗК1. Здатність до набуття універсальних навичок дослідника: пошуку, систематизації і синтезу інформації з різних джерел.

ЗК2. Здатність здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї.

ЗК3. Здатність подавати складну інформацію у доступній та зрозумілій формі усно та письмово (в тому числі іноземною мовою), використовуючи наукову стилістику та термінологію.

ЗК4. Здатність демонструвати культуру наукового усного і писемного мовлення державною та іноземними мовами при оформленні наукових та академічних текстів, демонстрації результатів наукових досліджень у ході дискусій та наукової полеміки.

ЗК6. Уміння спілкуватися з широкою науковою спільнотою та громадськістю з актуальних питань міжнародних відносин та світової політики, проявляючи дипломатичність та повагу до опонента.

ФК1. Здатність використовувати знання про сучасні теоретичні напрями, концепції та методи досліджень в галузі міжнародних відносин, політології та соціальних наук.

ФК2. Здатність до аналітичного мислення та практичних навичок систематизації інформації з метою обробки великих масивів даних, здійснення оцінювання та прогнозування міжнародних та соціальних явищ.

ФК3. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародних відносин, визначати наукові проблеми, готувати аналітичні матеріали та наукові доповіді, здійснювати їх оприлюднення.

ФК4. Здатність здійснювати публічну апробацію результатів досліджень, сприяти їх поширенню в науковій та практичній сферах як українською, так і іноземними мовами.

ФК7. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері міжнародних відносин та світової політики.

III. Результати навчання

У результаті навчання студенти зможуть:

ПРН з ОП	Результат навчання за освітньою компонентою
ПРН 1. Використовувати знання сучасних теоретичних напрямів, концепцій та методів проведення досліджень в галузі соціальних наук та політології для формулювання наукової проблеми, обґрунтування новизни результатів наукового дослідження такої проблеми, його теоретичного та практичного значення.	Знати та розуміти стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.
ПРН 2. Здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї.	Збирати, обробляти та аналізувати різнотипні джерела (документи, статистику, аналітичні матеріали, інтернет-ресурси тощо) для дослідження різноманітних проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики держав та світової політики.
ПРН 3. Самостійно планувати, організовувати та здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародних відносин, визначати наукові проблеми, готувати аналітичні матеріали	Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики під час підготовки дисертаційної роботи, наукових статей та інших матеріалів апробаційного характеру.

та наукові доповіді, здійснювати їх оприлюднення.	
ПРН 4. Висувати пропозиції та обґрунтування рішень щодо розв'язання проблемних питань глобального розвитку, міжнародних відносин, міжнародної та національної безпеки (зокрема, міжнародних та внутрішньодержавних конфліктів).	Здійснювати дослідження проблем міжнародних відносин з використанням сучасних методів збору та аналізу даних, аргументувати висновки та презентувати результати.
ПРН6. Поєднувати теоретичні та практичні підходи для встановлення факторів формування та особливостей зовнішньої політики та стратегії України та інших держав.	Застосовувати комплекс теоретико-методологічних підходів для системного аналізу факторів формування, еволюції та стратегічних пріоритетів зовнішньої політики України та інших держав.
ПРН 7. Оперувати ключовими теоріями, концепціями і методами дослідження міжнародних безпекових проблем, управління та врегулювання міжнародних конфліктів в сучасному світі.	Знати й використовувати ключові теорії та концепції аналізу міжнародних безпекових проблем, управління та врегулювання міжнародних конфліктів в сучасному світі.
ПРН 8. Проводити міждисциплінарні наукові дослідження міжнародно-політичних процесів, володіючи належним рівнем загальнонаукових компетентностей, які сприяють формуванню цілісного наукового підходу, професійної етики та загального культурного кругозору.	Здійснювати наукові дослідження, використовуючи методи суміжних наук та демонструючи володіння загально-науковими компетентностями.
ПРН 11. Здійснювати публічну апробацію результатів досліджень, сприяти їх поширенню в науковій та практичній сферах як українською, так і іноземними мовами.	Готувати наукові, публіцистичні статті, інформаційні матеріали з різноманітних проблем міжнародних відносин та світової політики, публікувати їх у наукових та популярних виданнях та презентувати на різних заходах.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1.	Поняття та особливості міжнародних досліджень
2.	Дослідницьке питання та дизайн наукового дослідження
3.	Огляд літератури за темою дослідження
4.	Якісні методи в міжнародних дослідженнях
5.	Кількісні та змішані методи в міжнародних дослідженнях
6.	Дослідження кейсів

7.	Написання дослідження
----	-----------------------

V. Порядок оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Контрольні заходи	Вимоги до виду контролю	Оцінювання
ПРН 1-4	Робота на практичних заняттях	Презентація методологічного підрозділу дисертації	40 балів за представлення методологічного підрозділу дисертації
ПРН 7, 8, 11	Контрольна робота Залік	Контрольна робота – здати електронний варіант методологічного підрозділу дисертації. Екзамен у письмовій формі: розгорнуті питання за тематикою дисципліни.	20 балів – контрольна робота 40 балів – екзамен

VI. Рекомендована література

Основна

1. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. – Чернівці: Книги-XXI, 2019. 272 с.
2. Костюкевич В.М., Коннова М.В. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Вінниця. 2017. 172 с.
3. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.
4. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / М.П. Требін, Л.М. Герасіна, В.Л. Погрібна та ін.; за ред. М.П. Требіна. Харків: Право, 2016. 540 с.
5. Harrison, Lisa and Callan, Theresa (2013). Key Research Concepts in Politics & International Relations. London: Sage.
6. Research methods in international relations (2019) / Christopher Lamont. Available at: <https://pdfcoffee.com/research-methods-in-international-relations-1-1-pdf-free.html>

Допоміжна

1. Вступ до спеціальності «Міжнародні відносини»: навч. посіб. / Л.О.Дорош, Ю.А.Тишкун, Я.Б. Турчин. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2013. 176 с.
2. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин: навч. посіб. Дипломатична академія України при МЗС України, 2013.
3. Models, Numbers, and Cases Methods for Studying International Relations / Detlef F. Sprinz and Yael Wolinsky-Nahmias, Eds. - Ann Arbor, University of Michigan Press, 2004.
4. John Gerring, Social Science Methodology: A Unified Framework, 2nd edition. Cambridge: Cambridge University Press, 2012.
5. Klotz, Audie and Deepa Prakash (eds) (2008) Qualitative Methods in International Relations: A Pluralist Guide. New York: Palgrave.
6. Berg, Bruce L. and Lune, Howard (2012) Qualitative Methods for the Social Sciences, 8th edition. New York: Pearson. Berg-Schlosser, Dirk (2012) Mixed Methods in Comparative Politics: Principles and Applications. Houndmills, Basingstoke: Palgrave Macmillan.
7. Shively, W. Phillips (2013) The Craft of Political Science Research, 9th edition. New York: Pearson.

8. Walt, Stephen M. (2011) 'How to Do Social Science', Foreign Policy, September 29, 2011.
Available at: www.foreignpolicy.com/posts/2011/09/28/how_to_do_social_science

